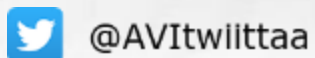

Väestökysely 2021 Kirjasto demokratian edistäjänä

Miksi demokratiakysely?

- OKM:n toimeksiantona kolmen vuoden välein toteutettava asiakaskysely
- Vuoden 2021 kysely tehtiin ajankohtaisesta teemasta ”Kirjasto demokratian edistäjänä”. Vastaajia ei rajattu kirjaston käyttäjiin, vaan kyselyn ja haastattelujen otanta (N=1000) muodostettiin valtakunnallisesta kuluttajapaneelistä kiintiöidyllä satunnaispoiminnalla asuinalueen, sukupuolen, ikäluokan ja äidinkielen mukaan.
- Kyselyä oli laatimassa AVIen ylitarkastajien lisäksi kirjastoalan ammattilaisia Porvoon, Oulun ja Tampereen AKE-kirjastoista sekä valtakunnallista kehittämistehtävää hoitavasta kirjastosta.
- Kysymykset nousivat suoraan kirjastolain asettamista tavoitteista ja yleisten kirjastojen tehtävistä
- Kyselyn [kysymykset](#) ja [vastaukset](#) löytyvät AVIen verkkosivuilta.

Käyttäjäprofiilien vertailu

Heavy userit* vs. kirjastopalveluja käyttämättömät

* Viikoittain kirjastopalveluja käyttävät

FEEL
BACK

Selkeimmät erot profiilissa

	Heavy user (N=173)	Ei käytä ollenkaan (N=82)
SUKUPUOLI	Tasaisesti naisia ja miehiä	Miehiä 64 %
KOULUTUSASTE	Yliopisto / muu korkeakoulu 31 % Perus-/keski-/kansa-/kansalaiskoulu 7 %	Yliopisto / muu korkeakoulu 19 % Perus-/keski-/kansa-/kansalaiskoulu 21 %
AMMATTI/ASEMA	Työntekijä 26 % Työtön 7 %	Työntekijä 14 % Työtön 13 %
ASUINKUNNAN ASUKASMÄÄRÄ	Yli 100 000 asukasta 45 % 20 000 - 29 999 asukasta 10 %	Yli 100 000 asukasta 35 % 20 000 - 29 999 asukasta 18 %
TALouden RAKENNE	Lapsiperhe, max. 18-vuotiaita lapsia 27 % Aikuistalous, ei lapsia 73 %	Lapsiperhe, max. 18-vuotiaita lapsia 16 % Aikuistalous, ei lapsia 81 %
LUKEMISAKTIIVISUUS	Lukee kirjoja tai lehtiä päivittäin 77 %	Lukee kirjoja tai lehtiä päivittäin 39 %
KUNTAVAALEISSA 2021 ÄÄNESTÄMINEN	Äänesti kuntavaaleissa 84 %	Äänesti kuntavaaleissa 64 %
ALUE	Helsinki-Uusimaa tai Etelä-Suomi 57 % Länsi-Suomi 20 %	Helsinki-Uusimaa tai Etelä-Suomi 46 % Länsi-Suomi 31 %

Taustaryhmäkohtaiset huomiot

Lukemisaktiivisuus ja kirjastopalvelujen käyttö

- Aktiiviset kirjojen tai lehtien lukijat sekä kirjastopalveluja paljon (viikoittain) käyttävät arvioivat kirjastopalveluja ja kirjaston toimintaa kautta linjan selvästi keskimääräistä myönteisemmin.

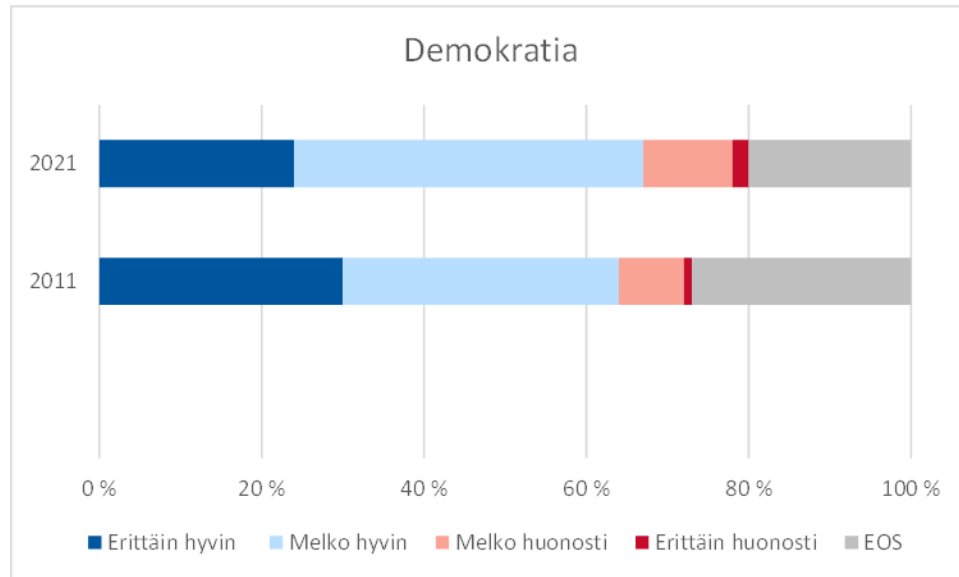
Ikä

- Vanhimpaan ikäryhmään (yli 64-vuotiaat) kuuluvat etsivät kirjastoista paikallisen tason tietoa hieman muita ikäryhmiä aktiivisemmin.
- Mitä nuorempi vastaaja, sitä tärkeämpänä kirjastoissa järjestettävät tilaisuudet koetaan.
- Nuorimpaan ikäluokkaan kuuluvat (18-34-vuotiaat) kokevat kirjaston onnistuneen heikommin eri asioiden edistämässä kuin vanhemmat ikäluokat.
- Nuorimpien ja vanhimpien vastaajien välillä on selkeitä eroja eri tietolähteiden käytössä etsittäessä yhteiskunnallista tietoa. Sosiaalinen media ja vlogit/blogit/podcastit korostuvat nuorilla muita vahvemmin kun taas yli 64-vuotiaat etsivät yhteiskunnallista tietoa tyypillisesti perinteisten tietolähteiden kautta (radio/televisio, itse tilatut lehdet ja kirjat).
- Äänestysaktiivisuus kasvaa iän myötä.

Kuntavaaleissa äänestäminen

- Kyselyyn vastanneista 74 % äänesti tänä vuonna pidetyissä kuntavaaleissa (4 % ei halunnut vastata kysymykseen). Lukemisaktiivisuus vaikuttaa äänestyskäyttäytymiseen. Päivittäin lehtiä tai kirjoja lukevista peräti 80 % äänesti kuntavaaleissa kun vähiten lukevista (kuukausittain tai harvemmin) vain 59 % kävi äänestämässä.
- Äänestysaktiivisuus oli sitä korkeampi mitä iäkkäämpi vastaaja ja mitä enemmän käyttää kirjaston palveluja.
- Yli 100.000 asukkaan kunnissa asuvat äänestivät kuntavaaleissa aktiivisemmin kuin tätä pienemmissä kunnissa asuvat.

Kuinka hyvin kirjasto on edistänyt demokratiaa? 2011 & 2021

- "Ei osaa sanoa" osuus on pienentynyt, eli käsitys demokratian edistämistyöstä on laajentunut.
- Positiivisten osuus kokonaisuudessaan kasvanut, vaikka erinomaisen hyvin vastausten määrä on vähentynyt.

Paikallisen ja valtakunnallisen tason tiedonsaanti

- Noin 60 % vastaajista on löytänyt oman kuntansa kirjaston kautta paikallisen ja valtakunnallisen tason tietoa.
- Tyypillisimmin tietoa on haettu paikallisista tai valtakunnallisista ajankohtaisista asioista.
- Mahdollisuus saada kirjastoista paikallisen ja valtakunnallisen tason tietoa sekä apua tiedonetsintään koetaan tärkeäksi (yli 80 % pitää vähintään melko tärkeänä).

AVI alue

- Lounais-Suomessa ja Pohjois-Suomessa annetut arviot ovat monella osa-alueella muita alueita korkeampia tai myönteisempiä.

Asuinkunnan koko (asukasmäärä)

- A. Arviot kirjastoissa järjestettävien tilaisuuksien tärkeydestä sekä kirjaston onnistumisesta eri asioiden edistämisessä ovat sitä korkeampia mitä suuremmasta kunnasta on kyse.
- Pienimmissä kunnissa (alle 10.000 asukasta) asuvien vastaukset ovat yleisesti matalampia kuin suuremmissa kunnissa asuvilla.
 - Suurimmissa kunnissa (yli 100.000 asukasta) äänestettiin kuntavaaleissa aktiivisemmin kuin pienemmissä kunnissa.

Yhteiskunnallisen tiedon etsinnässä käytetyt tietolähteet

- Netissä olevia uutissivustoja käytetään selvästi muita kanavia aktiivisemmin yhteiskunnallisen tiedon etsimiseen (62 % vastaajista). Seuraavaksi suosituimmat tiedonhakukanavat ovat viranomaistiedotukset sekä radio/televisio (45 %).
- Kirjaston tarjoamia sanoma- ja aikakauslehtiä, kirjoja tai tietokoneita. hyödyntää yhteiskunnallisen tiedon etsimisessä joka neljäs (26 %)
- Joka viides käyttää tietolähteensä sosiaalista mediaa. Nuorimpaan ikäluokkaan kuuluvat (18-34-vuotiaat) käyttävät sosiaalista mediaa sekä vlogoja/blogeja/podcasteja tietolähteinä muita aktiivisemmin. Vanhimmalla ikäluokalla (yli 64-vuotiaat) korostuvat muita vahvemmin radio/televisio, itse tilatut lehdet ja kirjat, ystävät ja tutut sekä omatoimiset suorat yhteydenotot eri asiantuntijoihin.

Avunsaanti kirjaston henkilökunnalta

- Kirjaston henkilökuntaa käytetään eniten apuna etsittäessä tietoa kirjaston kokoelmista (54 %). Joka neljäs (28%) on saanut apua tietotekniikan käyttämisessä.
- Vähiten apua on tarvittu tiedonetsintään Internetin kautta sekä tiedon luotettavuuden arviointiin.
- Noin 5 % vastaajista kokee, ettei ole saanut kirjaston henkilökunnalta apua vaikka olisi tarvinnut.
- Aktiivisimmat kirjaston käyttäjät (käyttää viikoittain) hyödyntävät kirjaston henkilökunnalta saatavaa apua eri asioissa muita useammin.

Mistä tietolähteistä etsit yhteiskunnallista tietoa eniten?

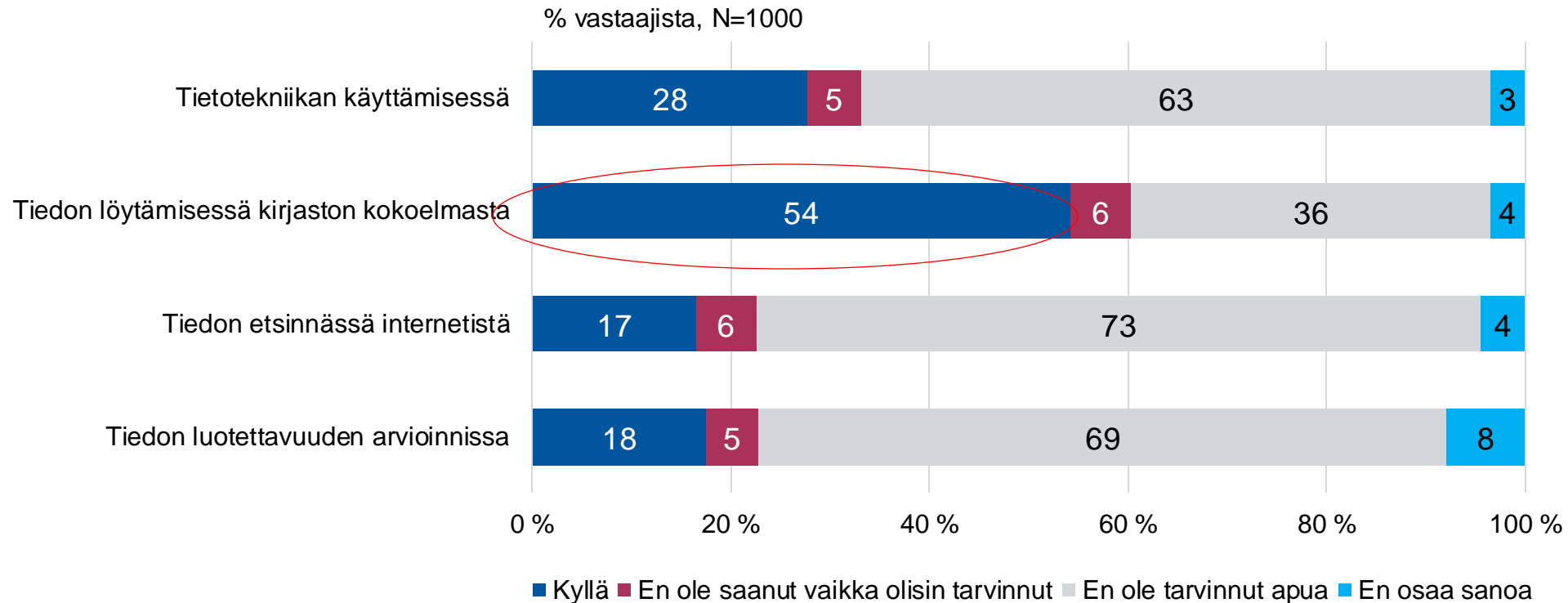

Mistä tietolähteistä etsit yhteiskunnallista tietoa eniten?

	N=	KAIKKI	Ikäluokka				Kuinka aktiivisesti luet lehtiä tai lehtiä (painettu tai digitaalinen)?			Miten usein käytit kirjaston palveluja ennen koronapandemian alkamista?			
			18-34 vuotta	35-54 vuotta	55-64 vuotta	65+ vuotta	Päivittäin	Kuukausittain	Kuukausittain tai harvemmin	En ollenkaan	Muutaman kerran vuodessa/ harvemmin	Muutaman kerran kuukaudessa	Viikoittain
		1000	255	308	163	274	581	257	149	82	375	357	173
Netissä olevilta uutissivustoilta	%	62	57	65	64	62	68	59	47	64	63	62	62
Viranomaisten tiedotuksista (esimerkiksi Kela, Verohallinto)	%	45	45	49	50	38	47	47	35	32	45	51	41
Radiosta tai televisiosta	%	45	28	34	45	71	54	34	30	37	40	49	49
Tilaamistani/ostamistani lehdistä ja kirjoista	%	31	22	20	29	54	40	24	11	21	30	31	38
Kirjaston tarjoamista sanoma- ja aikakauslehdistä tai kirjastoista	%	26	21	22	31	33	30	23	15	1	16	32	47
Sosiaalisesta mediasta (esimerkiksi Facebook, Twitter, Youtube, keskustelupalstat)	%	20	33	20	13	13	18	24	21	14	20	22	21
Ystäviltä ja tuttavilta	%	18	13	10	15	31	22	12	13	12	15	21	20
Poliittisilta päättäjiltä ja virkamiehiltä	%	13	19	7	7	17	14	12	9	4	12	13	17
Eri asiantuntijoilta suoraan	%	12	11	8	9	20	15	10	5	1	12	10	22
Blogeista/vlogeista/podcasteista	%	9	18	9	5	4	9	11	5	5	8	9	13
Muualta	%	1	0	1	1	3	2	0	1	0	1	2	2
En mistään yllämainituista	%	2	1	1	3	2	1	1	5	7	2	1	1
En osaa sanoa	%	2	3	3	2	1	0	1	7	9	3	0	1

Värikoodaus tulkinta: Väri kertoo vaihtoehdoittain (riveittäin), missä taustaryhmissä osuudet ovat matalimmat (punainen) tai korkeimmat (sininen)

Oletko saanut kirjaston henkilökunnalta apua seuraavissa asioissa?

Oletko saanut kirjaston henkilökunnalta apua seuraavissa asioissa?

	N=	KAIKKI	Ikäluokka				Kuinka aktiivisesti luet kirjoja tai lehtiä (painettu tai digiversio)?			Miten usein käytit kirjaston palveluja ennen koronapandemian alkamista?			
			18-34 vuotta	35-54 vuotta	55-64 vuotta	65+ vuotta	Päivittäin	Viikoittain	Kuukausittain tai harvemmin	En ollenkaan	Muutaman kerran vuodessa/ harvemmin	Muutaman kerran kuukaudessa	Viikoittain
Tietotekniikan käyttämisessä													
Kyllä	%	28	30	28	28	26	30	29	18	6	19	31	50
En ole saanut vaikka olisin tarvinnut	%	5	11	4	2	4	3	9	10	4	7	6	2
En ole tarvinnut apua	%	63	57	66	66	65	64	59	67	71	72	62	43
En osaa sanoa	%	3	2	2	5	5	3	2	5	19	2	0	4
Tiedon löytämisessä kirjaston kokoelmasta													
Kyllä	%	54	54	55	50	56	60	55	35	12	47	64	72
En ole saanut vaikka olisin tarvinnut	%	6	13	7	2	1	3	10	11	6	6	7	4
En ole tarvinnut apua	%	36	32	35	37	38	34	32	49	69	43	28	21
En osaa sanoa	%	4	2	3	6	4	3	3	5	13	3	1	3
Tiedon etsinnässä internetistä													
Kyllä	%	17	24	17	17	12	15	21	15	5	12	17	31
En ole saanut vaikka olisin tarvinnut	%	6	11	7	3	3	4	9	9	4	5	7	7
En ole tarvinnut apua	%	73	60	77	76	78	76	66	71	74	79	74	57
En osaa sanoa	%	4	5	3	4	7	4	4	5	18	3	2	5
Tiedon luotettavuuden arvioinnissa													
Kyllä	%	18	28	15	12	14	16	25	14	6	13	19	32
En ole saanut vaikka olisin tarvinnut	%	5	10	7	2	2	4	7	8	5	5	6	5
En ole tarvinnut apua	%	69	58	74	76	71	73	61	70	67	75	69	60
En osaa sanoa	%	8	4	5	10	13	8	7	8	22	7	6	4

Värikoodaus tulkinta: Väri kertoo vaihtoehdoittain (riveittäin), missä taustaryhmissä osuudet ovat matalimmat (punainen) tai korkeimmat (sininen)

Yhteiskunnallisen aktiivisuuden edistäminen

- Suurin osa vastaajista (83 %) pitää vähintään melko tärkeänä sitä, että kirjasto edistää yhteiskunnallista aktiivisuutta.
- Parhaiten kirjaston koetaan edistävään yhteiskunnallista aktiivisuutta mahdollistamalla uusien asioiden oppimisen (37 %) sekä innostamalla uusiin asioihin (31 %).

Sananvapauden edistäminen

- Kirjaston katsotaan edistävän sananvapautta monella eri tavalla. Tehokkaimmin kirjaston koetaan edistävän sananvapautta tarjoamalla tiloja oleskeluun/työskentelyyn/opiskeluun (60 % vastaajista), tarjoamalla kaikille samat tietojen ja ideoiden hyödyntämismahdollisuudet (56 %) sekä tarjoamalla kirjoja, lehtiä ja muita materiaaleja, joista saa monenlaisia ajatuksia.

Yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen

- Yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistämässä kirjaston koetaan onnistuneen parhaiten mahdollistamalla yhteiskunnallisia asioita ja päätöksentekoa käsittelevien keskustelutilaisuuksien järjestämisen sekä mahdollistamalla eri kulttuureihin tutustumisen ja eri kulttuureista tulevien henkilöiden tapaamisen (lähes 50 % vastaajista).

Kirjastossa järjestettävien tilaisuuksien tärkeys

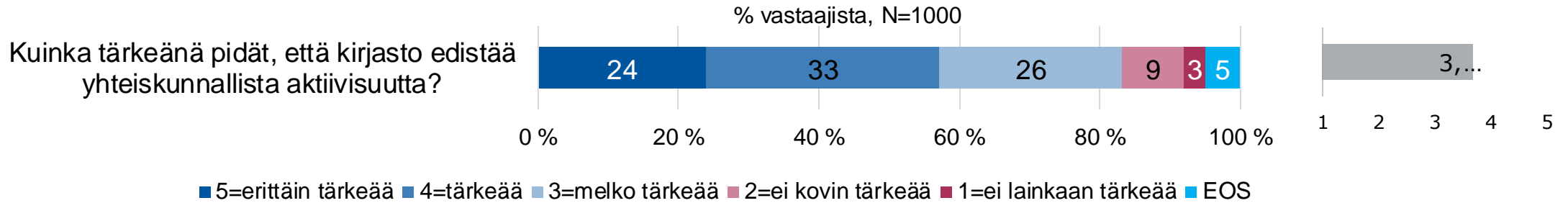
- Noin kaksi kolmasosaa vastaajista arvioi kirjastoissa järjestettävät tilaisuudet vähintään melko tärkeiksi.
- Tärkeimpinä tilaisuuksina pidetään oman kunnan ajankohtaisten asioiden esittely- ja keskustelutilaisuuksia ja tilaisuuksia, joissa on mahdollisuus osallistua oman kunnan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen asiakkaana.
- Mitä nuorempi vastaaja, sitä tärkeämmäksi kirjastoissa järjestettävät tilaisuudet koetaan. Pienimmissä kunnissa (alle 10.000 asukasta) asuvien arviot tilaisuuksien tärkeydestä ovat keskimääräistä matalampia.

Yhteiskunnallisen aktiivisuuden edistäminen

- Suurin osa vastaajista (83 %) piti vähintään melko tärkeänä sitä, että kirjasto edistää yhteiskunnallista aktiivisuutta
- Parhaiten kirjaston koetaan edistäneen yhteiskunnallista aktiivisuutta mahdollistamalla uusien asioiden oppimista (37 %) ja innostamalla uusiin asioihin (31 %)
- Lähes kolmannes vastaajista ei ole tarvinnut kirjastoa
 - Oppiakseen uusia asioita
 - Innostumaan uusista asioista
 - Aktivoitumaan niissä asioissa, jotka vastaajaa kiinnostavat
- Vain 9 % vastaajista oli sitä mieltä, että "kirjasto on ohjannut aktivoitumaan paikallisessa vaikuttamisessa".
- Kuten kautta kyselyn, positiivisinta asenne oli niillä vastaajilla, jotka käyttävät kirjastopalveluja eniten, lukevat aktiivisimmin ja äänestivät viime vaaleissa.

Yhteiskunnallisen aktiivisuuden edistäminen

	KAIKKI	Ikäluokka				Kuinka aktiivisesti luet kirjoja tai lehtiä (painettu tai digiversio)?			Miten usein käytit kirjaston palveluja ennen koronapandemian alkamista?			Äänestitkö kuntavaaleissa 2021?		
		18-34 vuotta	35-54 vuotta	55-64 vuotta	65+ vuotta	Päivittäin	Viikoittain	Kuukausittain tai harvemmin	En ollenkaan	Muutaman kerran vuodessa/ harvemmin	Muutaman kerran kuukaudessa	Viikoittain	Kyllä	En
	N= 1000	255	308	163	274	581	257	149	82	375	357	173		
Kuinka tärkeänä pidät, että kirjasto edistää yhteiskunnallista aktiivisuutta?	3,70	3,64	3,67	3,71	3,78	3,81	3,65	3,33	3,01	3,57	3,76	4,11		
	KAIKKI	Asuinkunnan asukasmäärä				AVI toimialue						Äänestitkö kuntavaaleissa 2021?		
		Yli 100 000	30 000-100 000	10 000 - 29 999	Alle 10 000	Etelä-Suomen AVI (ESAVI)	Lounais-Suomen AVI (LSAVI)	Länsi- ja Sisä-Suomen AVI (LSSAVI)	Itä-Suomen AVI (ISAVI)	Pohjois-Suomen AVI (PSAVI)	Lapin AVI (LAAVI)	Kyllä	En	
	N= 1000	418	243	217	111	445	117	224	117	75	22	743	219	
Kuinka tärkeänä pidät, että kirjasto edistää yhteiskunnallista aktiivisuutta?	3,70	3,71	3,63	3,77	3,64	3,69	3,81	3,63	3,74	3,78	3,32	3,77	3,51	

Vastausasteikko 1-5, jossa 5=erittäin tärkeää 4=tärkeää 3=melko tärkeää 2=ei kovin tärkeää 1=ei lainkaan tärkeää

Värikoodaus tulkinta: Väri kertoo kysymyksittäin, missä taustaryhmissä arvosanat ovat matalimmat (punainen) tai korkeimmat (sininen)

Sananvapauden edistäminen

- Tärkeimmäksi nousivat perinteiset tavat: tilojen tarjoaminen 60%, tasavertaiset mahdollisuudet 56%, aineistot 54%, tapahtumat 43%
Nämä korostuivat suurissa kaupungeissa ja vanhemman väestön puolella

Vähemmän tärkeiksi koettiin:

- Kirjaston tiloissa kuntalaiset voivat esitellä erilaisia yhteiskunnallisia näkemyksiä (24%)
- Kirjasto tarjoaa tilat aatteellisille ja yhteiskunnallisille tapahtumille (24%)
- Kuka vaan voi järjestää kirjastossa tapahtumia (23%)

Yhteiskunnallisen vuoropuhelun edistäminen

- Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että vuoropuhelua voisi edistää
 - Järjestämällä keskustelutilaisuuksia yhteiskunnallisista asioista ja päätöksenteosta (49%)
 - Tutustumalla eri kulttuureihin ja tavata eri kulttuureista tukevia henkilöitä (47%)
 - Osallistumalla rakentavan keskustelutaidon ohjaukseen (30%)

Kirjastossa järjestettävien tilaisuuksien tärkeys

- - Oman kunnan ajankohtaisten asioiden esittely- ja keskustelutilaisuudet (78% piti tätä vähintään melko tärkeänä)
 - Tilaisuudet, jossa voi osallistua oman kunnan palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen asiakkaana (74% piti tätä vähintään melko tärkeänä)
 - Tilaisuudet liittyen valtakunnallisiin ajankohtaisiin asioihin (72% piti tätä vähintään melko tärkeänä)
- Vähemmän tärkeäksi koettiin tilaisuudet osallistua järjestötoimintaan, kansalaisaktivismiin tai vastaavaan toimintana yhdessä muiden kuntalaisten kanssa
- Tärkeimpinä kaikkia kirjaston tilaisuuksia pitivät nuorimmat vastaajat (18-34 vuotiaat)

Aktiivisuus lukea kirjoja tai lehtiä

- Yli puolet vastaajista (58 %) lukee kirjoja tai lehtiä päivittäin ja 84 % vähintään viikoittain.
- Lukemisaktiivisuus nousee ikäryhmittäin ja kirjastoja paljon käyttävät lukevat aktiivisemmin lehtiä ja kirjoja kuin kirjastoja vähemmän käyttävät.
- Kuntavaaleissa äänestäneistä 63 % lukee kirjoja tai lehtiä päivittäin kun äänestämättä jättäneillä vastaava osuus on selvästi matalampi (44 %).

Kirjaston käyttöuseus ennen koronapandemiaa

- Noin 90 % vastaajista käyttää kirjaston palveluja – kuudesosa vähintään viikoittain ja noin kolmasosa muutaman kerran kuukaudessa.
- Lukemisaktiivisuus lisää kirjaston palvelujen käyttöä.
- Useimmin mainitut syyt kirjastopalvelujen vähäiselle käytölle tai kokonaan käyttämättä jättämiselle ovat ajanpuute, ei tarvetta/ei kiinnostusta, mahdollisuus löytää netistä kaikki tarvittava tieto sekä terveydelliset syyt (näkö- tai liikuntakyvyn heikentyminen). Myös kirjaston sijainti ja aukioloajat, korona ja kirjojen ostaminen itse mainitaan käytön esteiksi.

Koronan aiheuttama kirjastojen sulkeminen/palv. rajoittaminen

- Koronan aiheuttama kirjastojen sulkeminen tai palvelujen rajoittaminen vähensi kirjaston käyttöä lähes joka toisella vastaajalla (44 %) ja joka kolmannella käyttö pysyi ennallaan. Vajaa viidesosa (18 %) lisäsi kirjastopalvelujen käyttöään rajoitusten aikana.

Osviittaa hankesuunnitteluun

- Väestökyselyn tulokset osoittivat selkeitä eroja nuorten ja vanhemman väestön välillä. Kyselyn tuloksista saa lisää informaatiota siitä, mikä näitä asiakasryhmiä kiinnostaa eniten.
- Noin 40 % vastaajista ei kuitenkaan ole etsinyt kirjastosta tietoa paikallisesta tai valtakunnallisesta päätöksenteosta/politiikasta. Miten tavoittaa ihmisiä, jotka eivät ole mieltäneet kirjastoa tiedon lähteeksi demokratiaa edistävissä asioissa/toiminnoissa?
- Miten tavoittaa kirjaston ei-käyttäjät? Löytävätkö kaikki kuntalaiset kirjaston järjestämiin tapahtumiin ja toimintoihin?
- Kirjaston tärkeä rooli paikallisen kansalaisosallisuuden lisäämisessä
- Kirjastojen järjestämien tilaisuuksien aktivoiva vaikutus
- Kirjastoilla on suuri potentiaali tavoittaa nuoria

Ja vielä....

- Lukemisaktiivisuus ja äänestysinnostus korreloivat → kirjastojen lukemisen edistämistyö tukee kansalaisten aktiivisuuden ja demokratian edistämistä
- <https://aviavustukset.fi/erityisavustus-yleisten-kirjastojen-lukutaitotyon-vahvistamiseksi/>
- Kirjastotilojen tärkeys sananvapauden edistämisessä
- Samaa palvelua kaikille-yhdenvertaisuus: onko riittävä vai riittämätön taktiikka? Onko yhdenvertaisuus myös erojen huomioimista?
- Hiljaiset signaalit tulevaisuuden trendeistä..
- Nuorisotutkimuskeskuksen Tomi Kiilakosken alustus lasten ja nuorten osallisuudesta – mitä siitä tiedetään ja miten sitä voitaisiin tukea

<https://dreambroker.com/channel/203so2gi/5cpg1swa>

Syventävä työpaja tulossa

Mitä tämän esityksen ajatuksista haluaisitte työstää alkuvuonna 2023 järjestettävässä työpajassa?

- Nuoret käyttäjät ?
- Senioriasiakkaat?
- Aktiivisen kansalaisuuden, demokratian ja sananvapauden edistämisen keinot?
- Tiedonhankinnan tarpeet ja niihin vastaamisen keinot?
- Muu, mikä?

Aluehallintovirasto